

מדורסקי שמשון ז"ל

מדורסקי שמשון ז"ל
בן 24 בנפלו

בן שרה ולוי יצחק

נולד בחדרה

ב-ד' בכסלו תרע"ח, 19/11/1917

נפל בעת שירותו

ב-כ"ו בניסן תש"ג, 1/5/1943

במלחמת העולם השנייה

שרת בצבא הבריטי

מקום נפילה: בדרך למלטה בטביעת "ארינפורה"

מקום קבורתו לא נודע

צויין בירושלים - הר הרצל, חלקת נעדרים

הותיר הורים ושתי אחיות

קורות חיים

בן שרה ולוי-יצחק. נולד בד' בכסלו תרע"ח (19.11.1917) בחדרה, נכד לאחד ממייסדי המושבה. תחילה למד בבית-הספר העממי ובאותה עת גם עבד במשק אביו. אחר-כך המשיך לימודיו בבית-הספר החקלאי בפרדס חנה.

היה נער אוהב טבע, חברותי, שקט ועניו וכבר בנעוריו פעל באגודת "המכבי" וב"הגנה". בימי מאורעות תרצ"ו השתתף בהגנה על מושבתו. לאחר תום לימודיו בבית-הספר החקלאי נתמנה בו שמשון כמורה. בצד ההוראה והעבודה המעשית הרבה גם לעסוק במחקר ופירסם מאמרים בנושאי מחקריו. כמו כן התמסר לאיסוף צמחייה, פרפרים ומוצגים גיאולוגיים.

ב-1941 התנדב לצבא הבריטי. הוא שירת כנהג בחזית צפון אפריקה והגיע עם יחידתו, פלוגת ההובלה 462 עד לתוניס. תוך כדי השירות בצבא השתלם בלשון הערבית שקיווה להשתמש בה בעבודתו לעתיד. בזכות נאמנותו ומסירותו לחבריו ליחידה התחבב עליהם הרבה וכשרון ההסתכלות שניחן בו עמד לו לתאר במכתבים רבים את ההווי הצבאי וחיי המדבר במלחמה. בסוף אפריל 1943 עלה עם יחידתו על סיפון האניה "ארינפורה" להפליג בשיירת אניות נוספות למלטה, משם אמור היה לצאת כוח-פלישה לסיציליה.

בכ"ו בניסן תש"ג (1.5.1943) הותקפה שיירת האניות, ש"ארינפורה" בראשה, על-ידי להק מפציצים גרמניים. תוך דקות ספורות טבעה האניה, מאה וארבעים מאנשי פלוגת ההובלה 462 נספו. ביניהם היה גם שמשון, שטרם מלאו לו 26 שנים. הניח הורים ושתי אחיות. אוספי העשבים והפרפרים שלו נמסרו לבית-הספר התיכון החקלאי בפרדס חנה; בחדרה נקרא שיכון החיילים המשוחררים על שמו - "שכונת שמשון".

מדורסקי שמשון ז"ל

בהר הרצל בירושלים מצויה אנדרטה דמויית אניה ולידה בריכת-מים שבקרקעיתה חקוקים ומונצחים שמותיהם של שמשון וחבריו ליחידה שירדו למצולות הים.

שמשון מדורסקי

נולד בחדרה. נכד לאחד ממיסדי המושבה.

תחילה למד בבית ספר העממי ובאותה עת גם עבד במשק אביו.

אח"כ המשיך לימודיו בבית ספר החקלאי פרדס חנה. היה נער

אוהב טבע, חברותי, שקט ועניו וכבר בנעוריו פעל באגודת

"המכבי" וב"הגנה". בימי מאורעות תרצ"ו השתתף בהגנה על

מושבתו. לאחר תום לימודיו בבית ספר החקלאי נתמנה בו

שמשון כמורה. בצד ההוראה והעבודה המעשית הרבה גם לעסוק

במחקר ופירסם מאמרים בנושאי מחקריו. כמו כן התמסר

לאיסוף צמחייה, פרפרים ומוצגים גיאולוגיים.

ב1941 התנדב לצבא הבריטי. הוא שירת כנהג בחזית צפון

אפריקה והגיע עם יחידתו, פלוגת ההובלה 462 עד לתוניס.

תוך כדי השירות בצבא השתלם בלשון הערבית שקיווה להשתמש

בה בעבודתו לעתיד. בזכות נאמנותו ומסירותו לחבריו

ליחידה התחבב עליהם הרבה וכשרון ההסתכלות שניחן בו עמד

לו לתאר במכתבים רבים את ההוי הצבאי וחיי המדבר במלחמה.

בסוף אפריל 1943 עלה עם יחידתו על סיפון האנייה

שמשון מדורסקי

"ארינפורה" להפליג בשיירת אניות נוספות למלטה, משם אמור היה לצאת כוח פלישה לסיציליה. בכ"ו בניסן תש"ג (1.5.43) הותקפה שיירת האניות ש"ארינפורה" בראשה, על ידי להק מפציצים גרמניים. תוך דקות ספורות טבעה האנייה, מאה וארבעים מאנשי פלוגת ההובלה 462 נספו. ביניהם היה גם שמשון, שטרם מלאו לו 26 שנים. הניח הורים ושתי אחיות. אוספי העשבים והפרפרים שלו נמסרו לבית הספר התיכון החקלאי פרדס חנה. בחדרה נקרא שיכון החיילים המשוחררים על שמו - "שכונת שמשון". בהר הרצל בירושלים מצויה אנדרטה דמויית אניה ולידה בריכת מים שבקרקעיתה חקוקים ומונצחים שמותיהם של שמשון וחבריו ליחידה שירדו למצולות הים.

לאהוב פעמיים?"
 האם יש סיכוי לאהבה גם בגיל מאוחר? האם הזוג המקסימי
 ייכנע לקשיים או שיילחם על הזכות לממש את האהבה גם
 בגיל מבוגר כזה?
 זה ספר על אהבה ועל פחד, הפחד להתאהב מחדש, הפחד
 להינטש, הפחד של בן כלפי אמו המזדקנת, הפחד מ"מה
 יגידו השכנים", פחד מחיים תפלים ללא אהבה. מעל לכל זה
 ספר ששופע אהבה בעצמו.
**זהו ספר קצר שמכיל המון, נקרא בקלות ובשטף. ממליצה
 בחום!**

הפך לבעלה.
 על מנת ללמוד בסמינר למורות וגננות עברה בגיל
 צעיר לוורשה ושם סיימה את לימודיה בהצטיינות.
 בשנת 1930 עלתה לפלשתינה (א"י) במסגרת עליית
 הנוער ונשלחה לקיבוץ עין שמר. אהרון שניצר עלה
 אף הוא ארצה והגיע לחדרה ובטה הלכה בעקבותיו
 ועזבה את הקיבוץ.

בזכות כישוריה והשכלתה התמנתה כגננת לילדי
 הפועלים בחדרה במעון ילדים שכלל גם שינה ובו
 היו מוחזקים הפעוטות עד חזרת ההורים מעבודתם.
 תחילה היה המעון בבית משפחת פילוסוף ברחוב
 הלל יפה ולאחר מכן עבר לבית קוטלר מול בית
 פיינברג.

בזכות תרומה מארצות הברית הוקם מעון חדש
 ברחוב תרנא שבשיאו כלל 80 ילדים בשתי קבוצות
 גיל: האחת משנה וחצי ועד שלוש והשנייה מגיל
 שלוש עד חמש. בטה הייתה לשם דבר בקרב ציבור
 הפועלים בחדרה בזכות חינוך מעולה שהעניקה
 לילדים בצד שמירה על המסורת היהודית כקבלת
 שבת והקפדה על החגים כהלכתם. לצידה פעל
 במישור הרפואי ד"ר פאלק רופא הילדים המהולל
 מחדרה.

כאשר התגייס בעלה של בטה אהרון שניצר לבריגדה
 היהודית בעת מלחמת העולם השנייה עברה
 בטה להתגורר בבית משפחת בורקין. בטה כיהנה
 כשלושה עשורים בחינוך פעוטות ילדי העובדים
 בחדרה וזכתה לתשבחות רבות.
 נפטרה ביולי 1996 שבעת פעלים. רבות מוותיקות
 חדרה זוכרות אותה לטובה מימי ילדותן.

חדשות האינטרנט

מאת: יצחק (צ'קלה) גולדפינגר

סופה של תקופה-תחילת דרך חדשה

לאורכן של שנים, בעשרות גיליונות עיתוננו " כיוון חדש"
 הבאתי מידי חודש את המדור "אתר אינטרנט" כאשר
 בכל פעם הצגתי אתר ייחודי שלפי הבנתי תרם לדרישות
 היומיומיות של הקורא.
 בינתיים התחדשו ושודרגו דרכי הגישה למידע האלקטרוני
 וכיום, במיוחד באתרי הגוגל והויקיפדיה, ניתן להגיע
 במהירות לכל מידע מבוקש.
 בעצה אחת עם עורכת העיתון הגענו למסקנה שהגיעה
 העת לסיים את פרסום אתר האינטרנט בעיתוננו ולפנות
 מקום למדורים וידיעות אחרות.
 נעמתם לי מאוד בתגובותיכם והצעותיכם והנני מקווה
 שתמשיכו למצוא עניין ב"כיוון חדש".

נלחמו בגרמנים ונספו. חוזרים לאסון "ארינפורה"

140 חיילים מארץ ישראל טבעו יחד עם האונייה הבריטית בדרך לפלישת בעלות הברית לאיטליה ב-43'. אחד החיילים כתב על יעדס הצפוי: "קשה לתאר ההתלהבות. הולכים ומתקרבים אנו לאחינו הנאנקים והמושפלים". אולם, החלום של רבים מהם נגדע בהפצה אווירית גרמנית מול חופי לוב

רועי מנדל פורסם: 19.04.12 , 00:29

"היינו בטוחים שאחרי היעדרנו מהבית יותר משנה נקבל חופש, והתכוונו להיות מלכים בבית בליל הסדר, אבל בינתיים חל שינוי אצלנו ואנחנו שוב בנדידה. לפתע קיבלנו את הידיעה שאנחנו זזים. הסדר נערך באולם הגדול, ואם כי היה לנו זמן קצר להכנות, עבר הסדר בסדר. הקראנו הגדה שבה שולבו חלק מסורתי בפרקים אקטואליים. הסדר עבר תחת הרושם של המחכה לנו עכשיו, המכוסה בערפל כבד. תיכף עם גמר הסדר הודיעו לנו שחלק כבר עוזב את המקום בבוקר וגם אנחנו בתוכם, יכול להיות שלא רחוק היום ואנו ניפגש עם יהדות חדשה..." (אגרת של חייל יהודי ביחידת התובלה 462 של צבא הבריטי, אפריל 1943)

חיילי יחידת התובלה הבריטית 462, שהייתה מורכבת רובה ככולה ממתנדבי היישוב היהודי בארץ ישראל, כבר טעמו את טעמה המר של המלחמה. חודשים קודם לכן לחמו באל-עלמיין, והיו שותפים להדיפת כוחותיו של ארווין רומל במערכה בצפון אפריקה. הפלישה לאירופה, ידעו כולם, היא רק עניין של זמן. עם זאת, איש מהלוחמים לא ידע מה אופייה של המשימה שאליה נקראו בסוף אפריל '43, כשעלו על סיפון האוניות באלכסנדריה.

חיילי היחידה התאמנו במחנה צריפין

כעבור יומיים בלב ים נחשפה המשימה - פלישה לאיטליה. תוצאותיה היו קשות - תקיפה אווירית גרמנית קטלה את חייהם של מאות, בהם 140 לוחמי היחידה שהיו על סיפונה של האונייה "ארינפורה". המפגש עם "היהדות החדשה" שראה החייל היהודי האלמוני בחזונו, באגרת ששלח למשפחתו, לא התקיים.

היום (יום ה') יצינו חיילי פלוגת ההובלה הבריטית 69 שנים לטביעת "ארינפורה" ואת זכרם של 140 חלליה, מתנדבי היישוב היהודי, בטקס רשמי של משרד הביטחון בהר הרצל. באנדרטה לזכר הנופלים המצויה בהר המנוחות, יתקבצו ניצולי ההפצה ההיא בלב ים כדי להוקיר את זכרם של חבריהם - המתנדבים לשירות בצבא הוד מלכותה, כחלק מבעלות הברית, למלחמה נגד הנאצים.

"הרגשתי רצוי"

בשנת 1942 ידעו תושבי היישוב היהודי בארץ ישראל מעט מאוד על הנעשה באירופה. הדיווחים על הכיבושים של המשטר הנאצי אמנם הגיעו, כך גם השמועות על גורלם המר של היהודים באירופה, אך לא היה מידע מוצק על המתרחש. "לא ידענו הרבה על הגרמנים", מספר חיים אסט, בן 92, חייל בפלוגה. "ידענו שיש מלחמה גדולה, שהגרמנים רוצים לכבוש את העולם ושהם כבר באפריקה, בדרך לארץ ישראל. שמענו שהם מתנכלים ליהודים במיוחד, אבל באופן אישי לא באמת הבנתי מה זה אומר".

החיילים היהודים השתתפו במאמץ לעצור את רומל וגייסותיו באל-עלמיין

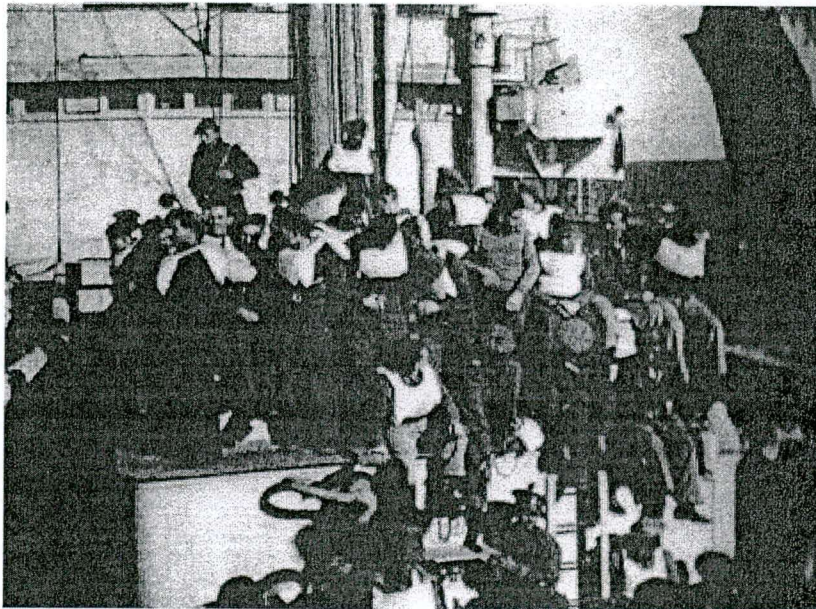
משה שרת, אז ראש המחלקה המדינית של הסוכנות היהודית ולימים שר החוץ וראש הממשלה, פעל רבות לגיוס אנשי היישוב לצבא הבריטי. יהודי ארץ ישראל, סבר שרת, צריכים לתמוך במאמץ המלחמתי כדי לבלום את צבאו של היטלר מלהיכנס בשערי ארץ ישראל, ולשחרר את אחיזת הצבת הנאצית מאירופה הכבושה. שיעור המתנדבים היה גבוה - כ-30 אלף איש, 8% מהאוכלוסייה.

"פתאום הגיח מטוס"

ב-26 באפריל 1943 נקראו חיילי הפלוגה למשימה שפרטיה נשמרו בסוד. 334 חיילי הפלוגה לצד מאות לוחמים אפריקנים עלו על האונייה "ארינפורה" - אוניית סחר הודית שגויסה לשירות הצבא המלכותי הבריטי וזו הפליגה ב-27 באפריל מנמל אלכסנדריה לצד עשרות אוניות נוספות ועליהן כוחות רגלים, ציוד לחימה, מזון ודלק. היעד - מלטה, ומשם היו מיועדים הכוחות להשתתף בפלישת בעלות הברית לסיציליה שבאיטליה הפשיסטית של מוסוליני.

"ב-31 באפריל, ערב שישי התאספנו לקבלת שבת", סיפר סרג'נט יעקב ביחובסקי בעדות שמסר על האירועים השמורה ב"אוסף הלוחם היהודי בצבאות העולם ובמחתרות" שבארכיון צה"ל. "בילינו בשירת שירים ארץ ישראליים. למסיבה הצטרף מפקד הפלוגה, מייג'ור יפה, והפצרנו בו לספר את מחוז חפצנו. ממנו נודע שמגמתנו היא מלטה. קשה לתאר את ההתלהבות שפרצה בין חברינו, הנה הולך ומתגשם חלום שעל אודותיו חלמנו רק במסתרין, הולכים ומתקרבים אנו אל מקום אחינו הנאנקים והמושפלים".

חיילי פלוגת התובלה בהפלגה

היה ברור לכול שצי אוניות כזה יהיה קשה להסתיר בים מעיני ואוזני האויב הגרמני. החשש הגדול היה מפני התקפות טורפדו של הצוללות הגרמניות. התקיפה מהאוויר הגיעה בהפתעה. באחד במאי, בשעה 17:30 נשמעה אזעקה על סיפון האוניות. "עמדתי על הסיפון, כשפתאום הגיח מטוס גרמני", נזכר אסט. "היינו בשלושה טורים, 35 אוניות, והמטוס פשוט צלל למטה וטס כמעט בגובה פני המים בין שני טורים - נכנס בהתחלה ויצא בסוף. הבנו מיד שזה לא מבשר טובות".

לא חלפה חצי שעה והחשש הגדול התמשש. לפתע הגיח בשמים מבנה מטוסי תקיפה גרמניים. מטר פצצות החל נופל על הצי. "ארינפורה", שנפגעה קשות, החלה לטבוע במהירות עצומה. "ההנחיה הייתה לרדת לבטן האונייה אם יש הפצצה, אבל מתברר שזה היה גזר דין מוות", אומר אסט. "תוך כמה דקות החרטום של האונייה שקע פנימה והארינפורה החלה לטבוע".

בזה אחר זה החלו לקפוץ החיילים למים, מנסים להיאחז בשברים המשמשים כמצוף וכל זאת, כשהגרמנים פותחים בירי אוטומטי לעבר האנשים שנפלו למים. "הרבה מאיתנו לא ידעו לשחות, את סירות ההצלה לא הספיקו להוריד מהאונייה שטבעה", סיפר ביחובסקי בעדותו.

מתחילים מחדש

החשיכה, המערבולות במים שנוצרו מטביעת האונייה הענקית והאש שאחזה באוניות שנפגעו - עם כל אלו נאלצו ניצולי ההפצצה להתמודד במשך שעות ארוכות במים. אם לא די בכך, מכלית דלק שהתפוצצה בתקיפה הגרמנית הפכה את המים לסמיכים ולרעילים בגלל כמויות הסולר העצומות שנשפכו. "מעשי גבורה רבים היו במים", נכתב

בדו"ח האירוע של הצבא הבריטי משנת 43'. "אנשים באפיסת כוחות עזרו לחבריהם שעמדו לטבוע. מעטים הצליחו לטפס על שברי הריסות שצפו, הרוב נאלצו לשרוד שעתיים או שלוש במים עד שמצאו ומשו אותם".

140 חיילים מצאו את מותם. לבסוף הגיעה היחידה לאיטליה

כוחות ההצלה הגיעו כעבור שלוש שעות. ספינה שולת מוקשים שחלפה במקום פינתה את הפצועים לבנגאזי שבלוב. אחרים פונו לבית חולים בטריפולי באוניית מלחמה יוונית שהגיעה לסיי. אז התבררו ממדי האסון שפקד את הפלוגה העברית. "ידענו שנשארנו קומץ קטן, שאיבדנו הרבה חברים", מספר אסט. 140 מחיילי הפלוגה מצאו את מותם בהפצצה הגרמנית.

היה זה האסון הכבד ביותר שידע היישוב היהודי בארץ ישראל במלחמה, ועדיין - טביעת "ארינפורה", הייתה אירוע קטן יחסית במלחמת העולם כולה. חיילי הפלוגה שהתאוששו חזרו ארצה לחופשה קצרה, ומשם נשלחו לצריפין. 462 התגבשה מחדש, ומתנדבים נוספים גויסו למלא את השורות. בספטמבר 1943, חמישה חודשים אחרי הטביעה, יצאה הפלוגה המחודשת להשלמת המשימה – פלישה לסלרנו שבאיטליה.

חיילי פלוגת ההובלה לא פגשו קהילות יהודיות, כפי שקיווה החייל האלמוני במכתב ההוא מליל הסדר, אלא שברי קהילות – פליטים יהודיים שנמצאו בדרך. "החלו להגיע פליטים שהסתתרו באיטליה, ורק אז התחלנו לשמוע את הזוועות והבנו מה קרה", נזכר אסט. "המשימה שלנו הוגדרה מחדש – למצוא את הדרך להעלות אותם לארץ".

יד לבנים - חדרה

שמשון מדורסקי
בן שרה ולוי-יצחק מדורסקי

19/11/17
01/05/43

ד' בכסלו תרע"ח
כ"ו בניסן תש"ג

נולד ביום
נפל ביום